

Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Procuratura regească

(Of.)

Sibiu

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir petit 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă **rabatul cuvent.**

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

N'a murit credința nici la orașe!

Afirmațiunii, cam pesimiste, a părintelui protoiereu Dr. Ștefan Cioroianu (Tel. Rom. Nr. 16) că la orașe credința este ciuntită și înăbușită, voi încerca a răspunde, producând date reale, pentru stabilirea adevărului, că nici la orașe încă n'a murit credința.

Fac acest lucru pentru constatarea unei stări faptice de interes general. Intru apoi în colegială și prietinesc discuție cu un distins bisericăn, om al condeiului, și din motivul că la noi, în ultimul timp, în fața chestiunilor de interes pastoral, scoase la iveală de oameni ai bisericii, s'a produs prea puțin răsunet, — fapt care nu poate fi de folos bisericii noastre și slujitorilor săi.

Contrar celor susținute de părintele Cioroianu, afirm că credința la orașe este încă vie.

Voi produce în acest scop câteva fapte, ca rezultate pozitive ale credinței din care au izvorât.

De astădată mă voi mărgini la societatea din Sibiu, în mijlocul căreia trăiesc de patru ani, — timp în care am avut, în urma ocupațiunii mele, dese prilejuri să mă conving despre credința sau necredința păturii intelectuale românești.

Credința vie și activă a orașenilor noștri s'a manifestat în interesul viu, însoțit de donații materiale însemnate, care anual depășesc suma de una sută mii de Lei, contribuie de intelectualii orașeni

pentru problemele mari din domeniul carității publice.

Să luăm d. ex. orfelinatul întreținut de Consistorul arhidiecezan, o instituție în care sânt adăpostiți peste 80 orfani de război.

Acest orfelinat, — dacă credința societății trezite la viață de cuvântul cald al Arhipăstorului nostru Nicolae n'ar acționa, producând în tot anul rezultate îmbucurătoare, — din fondurile sărăcicioase ale bisericii noastre, apoi din ajutorul insuficient primit dela stat, nu s'ar putea susține.

Și dacă totuși există și înfloarește orfelinatul, e dovadă că inima orașanului tot mai știe să se încălzească de focul sacru al credinței în răsplata dumnezeiască.

Este adevărat că jertfele și semnele credinței la oraș de multe ori dispar în sgomotul vieții, — faptul însă nu ne îndreptățește a trage la îndoială credința orașanului, dovedită prin fapte, poate la oraș mai puțin comentate, decât faptele creștinești ale celor dela sate, viu discutate în micul lor cerc de activitate.

Mă îndrept acum la alt argument, de natură mai intimă sufletească pentru dovedirea afirmațiunii, că bogăția, luxul și sclipitoarea civilizație nu sânt dușmane credinței, dacă în mijlocul acestor elemente ale vieții dela orașe, cuvântul *păstorului* sufletească este stăpân pe sufletele încredințate lui, întru alimentarea și propagarea credinței străbune.

Cavaleria armatei române trăește desigur într'un mediu unde bogăția, luxul, civilizația, cultura sânt bine cunoscute.

Ei bine! În mijlocul acelei lumi sclipitoare am fost în săptămâna trecută martorul unui act, bazat și răsărit dintr'o profundă credință în Dumnezeu: un sentiment religios creștinesc vrednic de comentat!

Și adevărat: 40 căpitani de cavalerie din promoția 1915 — ofițeri ieșiți sublocotenenți în 1915 — la finele cursului de echitație terminat în școala de cavalerie din Sibiu, și-au exprimat unanima dorință ca, pentru odihna sufletelor alor 5 camarazi ai lor morți în război, să le servesc un parastas.

Au asistat astfel toți acești ofițeri, ear când după terminarea serviciului religios li-am pus întrebarea: «Sânteți cu toții conviuși și credeți că ați săvârșit azi o faptă cu adevărat creștinească, sau ați ascultat de glasul obiceiului? unul dintre ei îmi răspunde profund emoționat: «Părinte, în valurile asaltului o singură putere ne-a susținut, credința în Dumnezeu și ajutorul său, și dacă felul ocupațiunii noastre nu ne permite să ne manifestăm mai des această credință a noastră, nu înseamnă, că o am pierdut, căci nu poți pierde *nici odată* ceea ce este concrescut cu ființa ta!»

Acești orașeni, și ceilalți ca dânșii, au donat pentru orfani câte 50 lei, adunând corpul nostru ofițeresc în acest an 12,000 lei pentru săraci! Sânt acestea suflete lipsite sau slăbite în ale credinței?!

Alte dovezi: În Sibiu, la catedrala mitropoliei, în Dumineci și sărbători, lume

FOIȘOARA

Predică

la Dumineca IV din Postul păresimilor

Acest fel cu nimica nu poate ieși, fără numai cu rugăciune și cu post.

Marcu 9, 29.

Iubiți fii, — Un tată are un fiu cu duh mut și-l duce la Isus, să-l vindece. Incercase înainte de aceea toate lecurile și toți doftorii, și dela învățăceii lui Isus ceruse a-i vindeca fiul, care se chinuie de tremurătură. Nu se arătau semnele vindecării, și copilul din ce în ce suferea. Atunci vine însuș tatăl la Isus, și Isus vindecă copilul. Cum? I-a fost destul un cuvânt, ca necuratul să părăsească pe cel ce l ținea legat și-l chinuia cumplit. Minunea pe toți cei de față i-a băgat în spaimă.

Învățăceii, fricoși și ei de ce văzură, au întrebat: De ce noi nu am putut vindeca îndrăcitul?

Isus a zis: «Acest fel (diavolul) cu nimic nu poate ieși, fără numai cu rugăciunea și cu postul».

Oprindu-ne asupra răspunsului lui Isus, fără greutate vom afla, că cuvintele cuprind o

recetă, un fel de mijloc de vindecare, pe care Isus îl recomandă și Apostolilor spre întrebuintare.

«Acest fel se poate vindeca cu rugăciunea și postul». Cu alte cuvinte, rugăciunea și postul sânt bune și spre mântuirea creștinilor, dar și spre vindecarea lor trupească. «Domnul vindecă toate boalele tale» — zice Psalmistul (Ps. 102, 2).

Acest fel de a judeca nu place fiilor veacului, acelor fii — se înțelege — cari nu se prea îndeletnicesc cu lucrurile sfinte. Zic ei: «Doftorii, nu preoții, vindecă boalele oamenilor». Dar greșesc. Îndată pricepem greșala:

Orcare dintre voi, iubiților, a cercetat grădini și grădinari. Cel puțin odată în viața sa a văzut și felul de a altoi pomii și florile. Cum înțelege grădinarul pomul? Taie în trunchi rană adâncă sau mai puțin adâncă. Că va fi aducând dureri pomului rana de cuțit, nu se știe, neavând pomul grai. Aceea se știe și se vede, că rana cauzată de cuțit încetul pe încetul se micșorează. Coaja nouă ia locul celei vechi. Grădinarul, ca să ajute mersului de vindecare, aplică anumite alifii, nu cumva umezala din afară să străbată la rană și să putrezească lemnul. Altă vindecare nu face. Rana ea de sine se încheagă și pomul din puterea sa se întramă. Acesta este cazul și la vindecările boalelor omului. Boalele omenești sânt anumite rane, văzute și nevăzute, ce se produc în trupul nostru. Ra-

nele acestea, după producerea lor prin ceva întâmplări, îndată încep mersul vindecării, dar fiind mersul vindecărilor mult-puțin împedecat de cauze ce nu e locul a le spune aci, — vim medicii și, sub numele de leacuri, aplică anumite alifii ce se potrivesc boalelor, punând astfel stavilă lătirii puroilor, și dând ajutor puterii de viață a omului, ca să isgonească răul din trup. Inșiși medicii mărturisesc, că nu ei, ci natura vindecă bolnavii.

Natura vindecă, va să zică, rana pomului, și tot natura vindecă oamenii bolnavi.

Bine! De unde are natura puterea vindecătoare? Răspundem: Celce a zidit natura, Acela a înzestrat-o cu această putere! Dumnezeu a dat naturii puterea vindecătoare! Eată deci dovedit în mod neîndoelnic faptul, că precum Isus a vindecat în mod minunat pe un îndrăcit, în mod minunat ne vindecă și astăzi Dumnezeu cu puterea Sa ce cuprinde tot pământul; și deci prof. Moise cu drept cuvânt a putut scrie în cartea sa: «Vedeți, vedeți, că eu sânt și nu este Dumnezeu afară de mine; eu voi ucide și voi face viu; bate-voi — și eu voi vindeca» (II Lege 32, 39).

Întreagă firea din jurul nostru e plină de vindecări minunate. Nu este ființă care nu s'ar împărăși de puterea vindecărilor. Se vindecă adese bolnavi la a căror vindecare a renunțat știința omenească. Căci se adeverește și aici:

multă vine la biserică, bogat și sărac ascultă cu o adâncă evlavie, în biserică arhiplină, serviciul religios și cuvântul rostit de pe amvon, *care nici odată nu rămâne mut...*

Lucrul principal este firește ca păstorii tuturor parohiilor să-și acomodeze activitatea mediului și noilor împrejurări în care trăim, adoptând formula lăsată nouă de Mântuitorul lumii: «Fiți isteți ca șerpii și blânzi ca porumbii»...

Acolo unde credința nu înflorește, prea adese păstorul sufletește este cel vinovat.

Pr. militar I. Dăncilă

Alegere de episcopi. Ministerul cultelor a hotărât ca marele colegiu electoral să se întrunească în ziua de 16 Martie 1923, spre a proceda la alegerea titularilor în scaunele episcopale vacante și nou înființate.

Acordul încheiat între partidul național și cel țărănist nu este văzut cu ochi buni nici de unii ardeleni aderenți ai partidului național, nici de tachiștii intrați în acest partid. Nemulțumiri afirmă că șefii partidului național au făcut o greșală în ale politice, când s'au lăsat înrăuriți de elementele tinere, cunoscute pentru simpatiile mari ce poartă țărăniștilor.

Apropierea de țărăniști cari, în alegerea armelor de luptă, nu sânt preocupați să vină la guvern, ar însemna că partidul național încetează d'a mai fi partid moderat și de guvernământ.

Dela intrunirea publică a românilor creștini ortodocși

Moțiunea, despre care am făcut amintire în numărul trecut al ziarului nostru, este următoarea:

Noi, cetățenii români creștini ortodocși din capitala București, întruniți astăzi, 4 Martie 1923 ora 2 p. m., în sala Dacia, după chemarea clerului bisericii noastre naționale, creștină ortodoxă;

Am ascultat cuvintele preoților și concetățenilor noștri despre marea rușine ce se aduce bisericii noastre strămoșești, prin aceea că, fără nici o vină, i se răpește prin noua constituție ce Onor. guvern propune a se da României Mari, dreptul ei de *biserică dominantă* a statului român pe care-l are stabilit prin art. 21 al vechei constituții, cum și despre marea primejdie națională ce va rezulta pentru România noastră, prin aceea că neamul nostru daco-român

creștin ortodox, va fi lipsit de singura lui caracteristică care-i da titlul de «dominant» adică «stăpânitor» în mijlocul și de asupra celorlalte neamuri care compun țara noastră.

Ne simțim datorii să reamintim Onor. guvern și reprezentanților noștri în Adunarea legislativă Constituantă, că biserica noastră strămoșească creștină ortodoxă, nu este «factor de cultură» sau «colaboratoare» a statului român cum o numesc necunoscătorii; ci, această credință și biserica strămoșească este *creatoarea* neamului nostru românesc; pentru că din timpurile latine și dac, ambele păgâne și învrăjbite, așa cum le-a lăsat împăratul Aurelian la anul 271 d. r., când a părăsit Dacia și când s'a lăsat asupra acestui pământ întunerecul nepătruns al neștiinței istoriei timp de o mie de ani, în veacul al 13, trăiește ca stăpân, în tot largul cuprins al vechei Dacia un neam nou, bine încheiat, cu un suflet creștin ortodox și cu limba noastră românească.

Biserica noastră strămoșească este creatoarea statelor politice Muntenia și Moldova, state creștine în care «stăpânesc» strămoșii noștri, cari până la moartea strălucitului nostru Voivod Mihai Viteazul, n'au avut altă viață politică de cât aceea creștină, închinată cu atâta putere Sfintei noastre Cruci, încât această cea mai glorioasă parte a istoriei noastre naționale, în care sângele strămoșilor noștri au curs valuri în nenumerate războaie, încât a uimit și pe străini, se numește în istorie «epoca creștină».

Biserica noastră strămoșească a creat cultura românească și ea a aprins cea dintâi lumină a conștiinței naționale; ea a ocrotit această conștiință națională de primejdia slavismului și a grecismului politic, ducând principatele române până la 1821 și făcându-le să audă și să înțeleagă pentru prima oară glasul libertății prin vorba, prin fapta și prin jertfa lui Tudor Vladimirescu.

Biserica noastră creștină ortodoxă, a unit principatele; ea a făcut războiul glorios al independenței dela 1877, pentru că jertfa părinților noștri s'a făcut în numele sentimentului lor național creștin, iar nu cultural, pentru că cultura aproape nu exista atunci.

Biserica noastră a întemeiat regatul liber al României și tot ea a ținut viu și înflorit Idealul nostru național al unirii tuturor românilor, până la războiul cel mare dela 1916/1918.

Biserica și credința noastră strămoșească au făcut minunea biruinței dela Mărăști și Mărășești. Nu armele sau știința militară, ci hotărârea de a se jertfi, de a-și da viața în mâinile lui D-zeu, așa cum și-o jertfiseră, sute de ani înainte, strămoșii noștri, au făcut pe ostașii noștri — copiii, frații și părinții noștri — să lupte în cămașă, cu pieptul gol, dar cu sufletul lor creștin ortodox mai înalt și mai tare, ca toate țările și meșteșugurile războinice ale neamului ocupant și ale ungarului tiran. Și i-au învins, i-au

gonit, i-au spulberat din Ardealul nostru, pe care l-am desrobât cu jertfa noastră creștină ortodoxă a 800.000 de «morți pentru Patrie» din cei mai buni ai noștri!

Biserica creștină ortodoxă, a dat fraților din Ardeal tăria să reziste o mie de ani ungarilor! Toate asupririle și toate crimele n'au folosit la nimic ungarului stăpân, până ce el lovea numai trupul neamului nostru, pe când sufletul lui creștin ortodox trăia sus de tot în idealul unirii, unde nu era putere să-l ajungă. Chiar când o parte din preoți și vlădici, cu un mitropolit sperjur, și-au vândut sufletul lor creștin ortodox, catolicilor, făcând «unirea» dela 1691, sufletul neamului nostru a gemut de durere, dar a trăit înainte, a luptat, a suferit, și a biruit!

Biserica noastră creștină ortodoxă a făcut încoronarea dela Alba-Iulia și dacă catedrala stă astăzi, falnică, stă pentru că e zidită pe temelile bisericii mitropoliei creștine ortodoxe a lui Mihai-Viteazul care a întărit-o, făcând-o pe veci nedestructibilă, cu nobila jertfă a propriei sale vieți; biserica noastră a plâns de durere când a văzut că vlădici și mitropolitul fraților uniți, au preferat să rămâne afară, cu dușmanii noștri, de cât să încoroneze în Catedrală pe Regele Ferdinand al tuturor românilor.

Biserica noastră, ca o mamă adevărată, în dureri a născut, în dureri a crescut neamul nostru, numai cu un singur gând: Să se împlinească voia lui D-zeu care ne-a așezat aici la gurile Dunării, pentru împlinirea menirii noastre.

La 1864 neamul românesc al Principatelor-Unite, și-a dat constituția astăzi în ființă. Cu această ocazie guvernul de atunci a cerut adunării legislative să voteze, privitor la sfta noastră biserică, următorul proiect: «Religiunea ortodoxă a răsăritului este aceea a majorității românilor» adică, așa cum propune astăzi guvernul actual. Însă, marele patriot Ion Heliade Rădulescu a propus atunci amendamentul: «Religiunea ortodoxă a răsăritului este religiunea dominantă a statului român». Bunul român Dumitru Tacu, a arătat că propunerea guvernului este datorită propagandei catolice, a dovedit «că dacă n'ar fi fost în aceste 2 țări religiunea ortodoxă, azi n'ar fi fost statul român. Sufletul creștin ortodox al neamului a triumfat în inimile deputaților constituției dela 1864 și în contra guvernului, s'a votat propunerea lui Ion Heliade Rădulescu, adică așa cum este înscris în actuala constituție!

Astăzi, în urma stăruințelor «catolicilor», dușmanii noștri de tot-dea-una, și cu durere nespuse o spunem ajutați de frații noștri uniți, Onor. guvern încearcă să răpească bisericii noastre strămoșești și neamului nostru dreptul înscris, adică de a fi «Biserica dominantă» a statului român!

Cu toată puterea sufletelor noastre ne ridicăm, pentru apărarea sufletului nostru național, care este format din credința noastră cre-

«Înainte de Dumnezeu nimica nu este cu neputință» (Luca 1, 27).

De aceea fiii veacului, naturaliștii, fie cât de învățați, nu au nici un titlu de drept a lua peste picior preoții și biserica, dacă predică și învață din sf. Scriptură, că vindecările le exponează o putere tainică, ce o numim Dumnezeu.

Constat adevărul și trec înainte spre a dovedi, că postul și rugăciunea sânt mijloace ce duc la vindecări.

Iubiților! Vindecarea ranelor de care am vorbit, la arbori o îndeplinește sucii ce arborii cu ajutorul rădăcinilor îl sug din pământ. Sucul umblă în sus și în jos prin arbore și întregeste ce s'a stricat. Prin vinele omului circulă sângele, care — cum ne spun medicii — și el e suc ce duc cu sine acele materii din care se întregesc ori înlocuiesc total organele stricate ale omului. Sucii ce circulă prin lemn merge neted, dar se întâmplă să sbucnească ca să strice țevile sau canalele de circulație. Arborelui vânturile ce rup și viermii ce rod îi pot strica numai. Nu așa la organismul omenesc. Trupul își primește sucii dela mâncările ce le înghițim noi. Mâncările aceste odată pot fi îmbelșugate, prea îmbelșugate, altădată slabe, prea slabe, de nu le poate mistui stomacul. Mai vin sguuirile trupesti și sufletești. Toate, toate aduc perturbări în organele omului și le slăbesc. Boalele deci nu le putem încunji și moartea vine uneori prea de timpuriu.

Adevărat, că la începutul zidirii, nu a fost așa. Omul (Adam) a fost creat deplin săutos, și trupest, și sufletește. Aveau oamenii primi-

tivi viață lungă. Se bucurau și de sănătate multăitoare. Nici se spune nicăiri în Scriptură, că i-ar fi repus boala, decât bătrânețele. Să se întâmpole să învie vreunul din acești strămoși și să afle că generația modernă la etatea de 30 ani e gârbovită de spinare și abia își duce membrele slăbite, — cu bună seamă s'ar întrista foarte, și năcazul l-ar răpune din nou în mormânt.

Cum se explică faptul acesta trist? Oamenii primitivi au trăit mult, căci trăiau mai natural ca noi. Boalele și moartea se apropie numai de organismul moleșit.

Patimile au adus degenerația în omenime din neam în neam, și organismul omenesc — puternic la început — din taia în fiu s'a piperit, pentru că Dumnezeu pedepsește desfrâul până la al șaptelea neam (Leviți 26, 18).

Tinărul îndrăcit care sta înaintea lui Isus, avea o păcătoasă moștenire. Boala sa era dublă: Pătinea și cu trupul, și cu sufletul.

Ce face Isus? Vindecă, adică aduce la stare normală sufletul și îndată stare normală împrumută trupului băiatului. A dat — cu alte cuvinte — și trupului, și sufletului, puțința de a funcționa, ca înainte de boală. Vindecare, grăind în termeni medicali atât va să zică, cât a îndrepta din nou mașinăria omenescă, dând fiecărui organ puțința unui mers nelmpedecat.

Acum putem fi înțeleși deplin. *Rugăciunea și postul*, pe care Isus le recomandă ca mijloace de vindecare, tocmai la acest rezultat duc. Normalizează funcționarea organelor noastre. A ne ruga înseamnă a ne întoarce către Dumnezeu, dar a ne întoarce nu din buze, ci

din toată inima, cum s'a întors tatăl fiului luanatic, care la întrebarea: Poți crede? — din adâncul sufletului a rostit cuvintele: «Cred Doamne, ajută necredinței mele» (M. 9, 24). O mărturisire (rugăciune) ca aceasta ne apropie de Ființa divină și închide ușa la orice pornire rea ar ieși din suflet. Apropierea mai ales sugrumă poftetele nebune, dă liniște conștiinței, și — sufletul e vindecat.

Să stăruiești a înlătura și tulburările din organismul trupului. Acesta se obține prin mâncări ușoare, ori abținere dela bucatele grele ce nu se mistue ușor. După această operație trupul dela sine se intramă și-și dobândești vioșia de mai înainte.

Se poate, după acestea, ținea părerea, că rugăciunea și postul nu ajută la vindecare? Nu numai nu se poate, dar înșiși medicii vin și cer dela pacienți anumite înălțări de suflet și înfrânări trupului. «Crede, bolnavule, că te însănătoșești.» Nu despera! Ce însemnează vorbele aceste doftorești, adresate bolnavilor? Însemnează că medicii la vindecări iau în ajutor credința celui ce suferă, întocmai cum Isus întreba pe fiecare bolnav: «Poți crede, ca să te mântuești?» Și earăș vin medicii și îndrumă pe bolnav: cum să se miște, de ce să se ferească, ce hrană să dea trupului, ce mâncări să ocolească... Câte odată opresc cu totul bolnavul dela orice hrană din afară. Au nu e acesta post ca și postul ce-l prescrie Hristos și biserica?

Înălțarea sufletească și înfrânarea sânt mijloace ce medicii le aplică tot mai mult. Ei înșiși susțin, că aceste mai mult ajută la vinde-

știință ortodoxă, și pentru apărarea Sfetei noastre biserici strămoșești, fără de care statul nostru, care a fost și trebuie să rămână în veci vecilor statul național creștin ortodox, nu poate exista!

Denunțăm tuturor, că frații uniți, prin preoții, episcopii și mitropolitul lor, în ceasul solemn al Declarației Unirii dela Alba-Iulia — 1 Decembrie 1918 — au cerut ca tot neamul nostru să se lase de religia strămoșască, și să ne facem «catolici». Iată dovada: La 16 Noembrie 1922, ei, uniții, scriu în ziarul lor Albina Nr. 242, în articolul «Replicări»:

«La 1918 ca să formeze poporul românesc un trup și un suflet, episcopii uniți au declarat sărbătorește că sânt gata să-și lase scaunele lor la clericii neuniți, numai să ne unim odată cu toții într-o singură biserică românească perfectă în legătură dogmatică și canonică cu scaunul lui Sânpietru».

Din biserica națională în serviciul neamului și statului politic român, ei, uniții, vor să ne facă biserică internațională în serviciul papei de la Roma!

Cu nici un preț, aceasta nu va fi!

Rugăm, cu rugă ferbinte pe Dumnezeu, ocrotitorul nostru de veci, să ne lumineze mințile și să unească pe toți românii creștini ortodocși întru apărarea bisericii noastre strămoșești și a sufletului neamului nostru!

Cerem M. S. Regelui Ferdinand I, al tuturor românilor, să ne apere de primejdia ce amenință România pe care El, cu vitejia Lui și jertfa acestui neam creștin ortodox, a făcut-o Mare!

Cerem On. guvern și mai ales cerem reprezentanților noștri, să-și aducă aminte că părinții lor și ai noștri au adormit de veci și se odihnesc în religia strămoșească creștină ortodoxă.

Li jurăm pe sufletele lor, pe amintirea pioasă ce sânt datori să păstreze morților lor și pe speranțele ce nutresc pentru copiii lor, să nu schimbe o vorbă din dreptul scris ai bisericii noastre în art. 21 și 23 al actualei constituții, adevărată cum a fost, așa să rămână: «Biserica creștină ortodoxă a răsăritului este religia dominantă a statului român», în vecii vecilor.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Pr. Econom Chiriac Bidoianu
președinte

Popescu Tudor
secretar

Calendar folositor și interesant, care nu trebuie să lipsească din nici o casă românească, este *Calendarul Bunului Creștin pe anul 1923*, apărut la *Librăria Arhidiecezană în Sibiu*. Un frumos volum, cu bogată materie și numeroase ilustrații. Se mai găsesc câteva exemplare.

care, decât leacurile din farmacie. Sânt aceste și un fel de mijloace terapeutice, (de preîntîmpinare a boalelor) pentru că pururea țin în curățenie trupul și sufletul.

Am atins aici un moment ce pune în legătură strânsă biserica cu spitalul. Nu se poate altfel. Biserica — și credințele religioase ale tuturor popoarelor — au născut spitalul. Biserica creștină e apoi aceea care l-a ridicat la vază ce o merită, ca instituție umanitară.

Multe lucruri bune se pot spune asupra legăturii, ce trebuie să se înfiripeze, între medicina sufletului (preoții) și medicina spitalelor. Vaș încărcă prea mult spiritul, ținându-vă prea mult timp legată atenția asupra acestei legături de mare importanță altfel. Mă restrâng deci la semnalarea faptului, ca să vă pot da sfatul: «E spre folosul vostru a lua parte la serviciile bisericesti, ce anume s'au întocmit spre vindecarea bolnavilor. Cărțile bisericesti (molitvelnicul bisericii) indică ce servicii sânt a se îndeplini la bolnavi. Deosebit trebuie amintită slujba sf. Mașlu, care este și taină bisericască. Imbolnăvindu-vă (ori chiar și sănătoși), înainte de a merge la medici, ori alături cu cercetarea medicului, să cercetați și preoții bisericii, și să vă împărtășiți cu această taină, care dă puternice nădejdi de vindecarea sufletului și trupului. Tot așa nădejdi dă taina pocăinții. Poate că unii nu au priceput rostul acestor taine, și de aceea s'au cam depărtat de lucrurile lui Dumnezeu. E sosit timpul, și chiar postul ne oferă prilejul, să ne întoarcem privirile asupra persoanei noastre, să ne vedem în ochi bărna, nu tot bucata mică de «gunoi» în ochii altora,

Din parlament

În ședința senatului din 7 Februar Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul primat Miron depune un proiect de lege, prin care se prevede că nici un stareț sau monah străin să nu poată administra așezăminte în țara noastră fără prealabila autorizare a autorităților chemate.

În aceeași ședință, senatorul dl Dr. V. Bianu întreabă pe dnii miniștri de culte, instrucțiune și interne, dacă au cunoștință de faptul că în bisericile și școlile romano-catolice din Ardeal se face iredentism maghiar. Vorbitorul spune, că în catedrala romano-catolică din piața Unirii din Cluj, geamul unei ferestri reprezintă figura coroanei «Sfântului» Ștefan, primul rege al Ungariei, precum și emblema statului maghiar; mai amintește și de cultul sfinților ungurești din epoca arpadiană, introdus în bisericile rom.-cat. din Ardeal. Pentru atitudine provocatoare a ungarilor ardeleni, învinovățește îndeosebi pe episcopul dela Alba-Iulia, Gustav Mailath, și pe vicarul dela Cluj, Hirschler. Cu prilejul unui bal unguresc în sala «Reduta» din Cluj, — continuă oratorul, — organizatorii petrecerii, I. Capdebo și Kappel, au ordonat să se scoată din sală portretele Suveranilor țării. Roagă guvernul să ia măsurile necesare față de acțiunile de această natură, care primejduiesc interesele neamului.

În ședința din 8 I. c., episcopul rom.-cat. Gustav Mailath dela Alba-Iulia, răspunde la învinuirile aduse ungarilor din Transilvania în ședința de ieri. Episcopul spune că nici clericii unguri, nici școlile lor nu fac iredentism maghiar(?) El se declară în contra unor asemenea agitații.

Dl M. Policrat, spune că nu putem cere ungarilor, să renunțe la sentimentele lor naționale, dar ei nu trebuie să jignească sentimentele poporului român în mijlocul căruia trăesc. Ungurii n'ar trebui să uite la ce prigoniri erau supuși sub dânsii românii din Ardeal. Cel puțin acum ar trebui să fie mai modești, mai ales că sub dominațiune română trăesc foarte bine. (Aplauze).

Dl Al. Constantinescu, ministrul agriculturii și domeniilor, zice că nu este bine ca din vina unora, să facem răspunzătoare întreaga populațiune maghiară. Cât privește cazurile semnalate până acum, ministrul de interne și cel de instrucție vor face cercetări și vor pedepsi pe cei vinovați.

Dl Emil Pangrați, vorbește de cazul episcopului romano-catolic Széchenyi dela Oradea-Mare, a cărui eparhie se întinde și peste hotarele țării, în Ungaria. Dsa spune că acest episcop a obținut autorizarea să se strămute în Ungaria, când i s'au pus la dispoziție șapte vagoane cu care a plecat încărcate.

Dl Pangrați nu înțelege ca cineva să se bucure de două cetățenii. Episcopul Széchenyi

și întorcând asupra noastră privirile, să căutăm a ne vindeca. Dar cu stăruință să căutăm vindecarea, ce vine nu cum ai bate în palme. Numai Isus a putut vindeca dintr'odată. Noi ne vindecăm încetul pe încetul. La pomi se ivesc întâi mugurii, apoi cresc florile, după ele vin fructele. Coptul abia toamna îl aduce. Și vindecarea noastră vine după viețuire îndelungată în virtuțile ce ni le poruncește biserica.

Nu mă îndoesc că toate aceste le pricepeți și credeți, și — sper — le și urmați.

Doă lucruri vă mai cer. Primul: Să vă creșteți odraslele în cumpătare și frica lui Dumnezeu, și să le îndrumați a ține în sfințenie taina sfintei căsătorii, știind că toate degenerările le-a adus și le aduce cu deosebire starea de burlăcie, care de timpuriu introduce germele morții în trupul lor. Al doilea: Lățiți jur de jur vorba și spuneți în toată lumea, că nimic nu prieste sănătății creștinului ca ținerea la cuvântul lui Dumnezeu, care nu se schimbă ca știința omenească, ci veșnic e unul și același: «Cerul și pământul vor trece, eară cuvintele mele nu vor trece» (Mat. 24, 35).

Ear, Tu, Isuse, care întorcându Te cătră tinarul îndrăcit ai zis: «Duh mut și surd, eu ție îți poruncesc: ieși dintru dânsul, și mai mult să nu intri întru dânsul» (M. 9, 25) — vino și la noi, fiii Tăi, și ne treci cu pace și peste această treaptă a postului nostru! Amin.

Prot. Vasile Gan

deși este cetățean ungar și probabil membru în camera magnaților din Budapesta, este în același timp și cetățean român, căci figurează pe apelul senatului și probabil că încasează regulat și diurna. Dsa cere să înceteze odată această anomalie.

Dl C. Banu, ministrul cultelor și artelor, răspunde că au fost și alte episcopii a căror eparhie se întindea peste graniță. Așa a fost episcopia romano-catolică din Timișoara. Episcopul însă s'a retras în Ungaria și în locul său a fost trimis un administrator pentru eparhia din teritoriul românesc. Tot așa se va clarifica și anomalia din celelalte eparhii romano-catolice, care se întind și dincolo de hotare. Cât privește pe episcopul Széchenyi, el a plecat numai cu bagajele și averea sa proprie. Averea episcopiei rom.-cat., din Oradea-Mare, care cuprinde și obiecte de mare valoare, este intactă.

Voci: Cum rămâne cu scaunul de senator?

Dl Emil Pangrați, în replică spune că nu înțelege ca un asemenea episcop maghiar să figureze și în senatul României.

Dl Pherekide, răspunde că episcopul Széchenyi va fi șters de pe apelul nominal al senatului. (Aplauze).

În ședința din 9 I. c. s'a deschis, atât în cameră, cât și în senat, discuțiunea generală asupra proiectului de constituție. Desbaterile în cameră s'au început cu un șir de declarații de protest împotriva proiectului întocmit de actualul guvern. În numele partidului național și țărănesc a citit declarația dl I. Maniu în aplauzele opoziției. După aceea au luat cuvântul: dl Pan Halippa, în numele a 27 deputați basarabeni fără deosebire de partid, Mihail Popovici și prim-ministrul, dl I. I. C. Brătianu, care declară că guvernul este și acum hotărât să îndeplinească opera ce și-a propus. Ședința camerei s'a desfășurat destul de sgomotoasă, cu aprobări pe băncile majorității și protestări pe ale opoziției. — La senat declarațiile de protest au fost primite cu o liniște relativă. Majoritatea, de altfel ca și la cameră, protestează îndelung împotriva declarațiilor opoziției.

I. P. S. Mitropolit Primat Miron începe, după datinele creștinești, cu cuvintele: Doamne ajută! (Vii aplauze). Să-mi fie mie dat, Mitropolitului țării, să încep discuția acestei reforme fundamentale, menită să așeze temeliiile României Mari. Mulțumesc lui Dumnezeu, că grației oamenilor mari ai țării, am ajuns ca din două mici și neînsemnate principate dela Dunăre, să înfăptuim unirea întregului neam românesc. Astăzi sufletele celor 800.000 de ostași jertfiți pentru mărirea țării, ne cer că în aceste clipe în loc să ne certăm, să conlucrăm pentru patrie (Vii aplauze) Înainte de a intra în discutarea constituției să-mi dați voe să încep cu cuvintele Mântuitorului «Pace vouă!» — Primatul țării vorbește de marele rol care l-a avut biserica ortodoxă în trecutul neamului, și în zilele noastre: Biserica națională are nevoie de sprijinul statului și al credincioșilor. Nu mă îndoesc nici o clipă că dv., ca buni creștini, veți da bisericii părinților dv., a dv. și a fiilor dv., tot ce are nevoie spre a trăi și propăși. Vă mai rog să păstrați bisericii noastre denumirea de «dominantă». Prin cuvântul «dominantă» noi nu înțelegem să dominăm celelalte culte. Poporul românesc a fost totdeauna cel mai tolerant popor din lume față cu celelalte culte și nu tocmai acum, în veacul al XX lea, va fi netolerant. O pildă din vechime o avem cu «Husiții», isgoniți de «catolici» din Praga și din toate țările. Aceștia au fost primiți numai de mica Moldovă, unde au fondat orașul Huși de astăzi. De aceea vă rog să nu atingeți vechile tradiții ale bisericii noastre, în ceace privește însemnătatea ei în stat ca și reprezentanța ei în senat. Nu trebuie să uităm că azi nu mai sântem un popor omogen. Avem în sinul nostru neamuri străine de limbă, de credință și de religie. Eu nu mă îndoesc că și aceste neamuri vor putea fi iubitoare de țară. Trebuie să ținem seamă însă de atâtea curente naționale și internaționale, de atâtea secte religioase, care caută să se statornicească în țara noastră. Eată pentruce avem să ținem cu hotărâre, cu încăpăținare, la toate tradițiile noastre naționale și bisericesti. (Entusiaste aplauze).

La senat se urmează discuția fără incidente. — La cameră însă, mai mulți deputați sânt excluși dela ședințe pe 20—25 zile, ear ședința întâi s'a ridicat într'un tumult, în care părinții patriei s'au apostrofat unii pe alții în vorbe violente.

† Pr. Iosif Maximilian

Din Braşov primim ştirea dureroasă despre încetarea din viaţă a venerabilului preot *Iosif Maximilian*, parohul bisericii Sf. Adormiri din Braşovul vechi.

Regretatul preot moare în vârstă de 68 de ani, deplâns nu numai de familia sa mai restrânsă, ci de toţi oamenii de bine cari l-au cunoscut.

În decursul vieţii sale întregi s'a bucurat, în ţinutul Braşovului, de-o sinceră iubire şi stimă în mijlocul preoţimii şi a credincioşilor bisericii noastre, împărtăşiţi ani de-a rândul cu sfaturi şi îndrumări folositoare. În 1916 face parte din pribegii ardeleni, siliţi să se retragă împreună cu armata desrobitoare şi să trăiască zilele amare ale exilului; — până când a dat Domnul, în îndurarea Sa fără margini, să se înfăptuească idealul întregirii neamului. De atunci părintele Maximilian şi-a urmat lucrarea rodnică în oraşul unde era paroh începând din anul 1898. Din viaţa sa mai însemnăm, că terminând şcolile secundare şi teologia, a funcţionat ca învăţător în Ghimbav 15 ani, apoi ca preot în aceeaşi comună, din care după 5 ani trece ca preot ales în Braşovul vechi.

Rămăşiţele pământeşti ale defunctului s'au înmormântat Duminecă în 11 Martie n. 1923, la ora 2 şi jumătate d. a. cu pompa cuvenită. Odihnească în pace!

Apel

Adunarea generală a «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român», ținută în zilele de 8 și 9 Noemvrie 1922, în Sibiu, a aprobat hotărârea comitetului central de a eterniza memoria fostului său prezident *Andrei Bârseanu* prin întemeierea unui fond cu menire culturală, care să-i poarte numele și căruia i-a pus bază cu suma de Lei 10,000.—.

La înfăptuirea acestei opere nobile a aderat și familia decedatului, augmentând fondul cu suma de Lei 50,000, și avem firma speranță, că se vor asocia toți admiratorii dânsului, toți membrii corpului didactic, tinerimea școlară, institutele de credit și economii ș. a., pentru că *Andrei Bârseanu* a intrunit în persoana sa neprețuite valori morale și intelectuale, nu numai pentru «Asociațiune», ci pentru întreg neamul românesc și aceste valori trebuie perpetuate în mod demn pentru binele acestui neam.

În temeiul acestui înalt principiu apelăm la subscripții pentru sporirea fondului *Andrei Bârseanu*.

Dr. Octavian Russu
vice-președinte

Romul Simu
secretar

Știrile zilei

Predică în catedrală. Dumineca trecută a predicat în biserică noastră catedrală părintele *Gheorghe Maior*, catichet la școala «*Andrei Șaguna*».

Monument. I. P. S. Sa Mitropolitul primat *Miron* a luat inițiativa de a ridica în piața Făgărașului un monument luptătorului național *Dr. Ioan Șenchea*, ucis mișelește de unguri, în vara anului 1916, cu prilejul intrării în acțiune a României. În acest scop înaltul prelat dăruiește suma de 2000 Lei și invită printr-o scrisoare pe prefectul județului Făgăraș, să lanseze împreună cu alți fruntași din Țara Oltului un apel pentru a se putea înfăptui cât mai curând acest monument.

Noul Mitropolit ortodox al Poloniei. Se anunță din Varșovia că sinodul bisericii ortodoxe a ales pe arhiepiscopul *Vohinion Dionisie* mitropolit al bisericii ortodoxe din Polonia în locul mitropolitului *George*, de curând asasinat.

Dăruire. *Maria G. Morariu* din Hașfalău a donat pentru Orfelinatul și Internatul arhidiecezan suma de 1000 Lei în amintirea răposaților *Ioan, Nicolae și Lina Morariu*. Mulțumiri.

Oficiul Cassei arhidiecezane.

Anunț. Ministerul de finanțe, prin ordinul său Nr. 247410 a hotărât ca titlurile *Imprumutului Ardealului din 1919*, devenite exigibile la 1 Febr. 1923, să le înlocuească cu bonuri ale împrumutului intern și cu acest prilej să plătească și dobânda pe 6 (șase) luni înainte. Titlurile se vor depune pe lângă o cerere în scris la *casieria* administrației financiare, Sibiu, în schimbul cărora deținătorii vor primi o chitanță interimală. Cererea va cuprinde specificarea titlurilor. Această chitanță la data înmanării noilor bonuri, adică cele preschimbate, se va preda casieriei acestei administrații. Întreaga operațiune de preschimbare se îndeplinește numai la administrația financiară.

Presă latină. În Lyon se ține acum congresul presei latine în sala primăriei. Sânt reprezentate peste o sută din zările mari din toate țările latine. Asistă și patru ziaristi români. Primarul orașului, dl E. Herriot, mulțumește presei și constată că scopul congresului este să creeze o atmosferă mai favorabilă pentru schimbarea sentimentelor comune și pentru a căuta rezolvarea problemelor generale.

Cărți bune. Atragem atențiunea cititorilor noștri asupra lucrării *Dela naștere la moarte*, de Emil I. V. Socec, scrisă cu scop de a da nutremânt sufletesc în deosebi astăzi, în mijlocul decadenței morale, în care ne svârcolim. Cartea aceasta, de 303 pagini, tratează despre: Vârsta copilăriei, tinerețea, viața matură, bătrânețea și moartea. Scrisă ca să deștepte gândiri morale, părinții și educatorii vor găsi într'însa îndemnuri și sfaturi practice, spre a se ajuta în diferitele împrejurări ale vieții. Asemenea publicațiuni serioase ar trebui să fie mai mult gustate de publicul cititor, în propriul său interes. Prețul cărții 20 Lei. Se vinde la Librăria Arhidiecezană în Sibiu.

Teatru sibian, sub direcția dlui W. Popp, reprezintă în 13 l. c. drama *Cărăușul Henschel* de G. Hauptmann, în rolurile principale cu artiștii *Volke și Fiebig*. Este ultima reprezentație literară în stagiune.

Cărți bune

În *Editura Fundațiunii I. V. Socec*, București, Splaiul Kogălniceanu 35, au apărut următoarele cărți vrednice de a fi răspândite:

Prof. Dr. Dubois, Educația prin sine însuși. 10 Lei. Despre iubire. Rostul vieții.

Mircea Florian, Arta de a suferi. Trepetic sufletesc. 14 Lei.

Cebes (500 a. Hristos), Imaginea vieții omenestii. 3 Lei.

C. D. Ionescu, Pentru mici și mari. 5 Lei.

La Fontaine, Fabule. 2 vol. à 12 Lei.

S. O. Marden, Povestea cugetării. Lei 8.

Isbânda și fericirea sânt în puterea noastră. Teama paralizază. Puterea interioară. Otrăvire mintală produsă de gândurile false.

Charles Wagner, Viața cumpătată. Lei 10.

Gândirea cumpănată. Spiritul și simplitatea. Trufia și simplitatea în relațiile sociale.

G. D. Scraba, Vasile Conta. 10 Lei.

N. Iorga, M'hail Cogălniceanu. 12 Lei.

Marcu Antonin, Cugetări asupra vieții. 4 Lei.

Alexandru Pelimon, 1821. Roman istoric, 8 Lei.

G. D. Scraba, Heliade Radulescu, 20 Lei.

Emil I. V. Socec, Dela naștere la moarte, 20 Lei. Nașterea, anii dintâi, vârsta copilăriei, tinerețea, maturitatea, bătrânețea, moartea.

Gr. Teodosiu, Cîrpit de păsărele, Căntece și jocuri de copii, 10 lei.

Alexandrina Demetrescu, Abecedar pentru învățarea limbii franceze, ilustrat, 6 Lei.

Mircea Florian, Rostul și utilitatea filozofiei, 10 Lei. Filozofia ne învață ca să trăim liberează individul. Spiritul și simțul filosofic

N. T. Orășanu, Dicționar Politic. 4 Lei.

Epictet, Purtarea în viață, 4 Lei.

Se găsesc de vânzare la *Librăria Arhidiecezană* în Sibiu. Pentru porto, cu trimitere recomandată, sânt a se adăoga 4 Lei, de exemplar.

Nr. 416/1922

(31) 1—2

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. II *Balomir*, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele satorite în coala B. pentru întregirea salariului dela stat; — în care se compută dela parohie în natură:

a) 7. jug. catastr. sesiune din cât posedă azi biserica,

b) Casa parohială și grădină $\frac{1}{2}$ jug. catastr,

c) Câte 2 litre cucuruz nesfărmat de fiecare casă, și

d) una zi de lucru.

Doritorii de a reflecta la acest post au a-și așterne subscrisului oficiu în termenul susindicat suplicile instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta la biserică în vreo zi de Duminecă sau sărbătoare ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Orăștie, la 26 Februar 1923.

Oficiul protopresbiterial ort. rom., în înțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,
protopresbiter.

Nr. 46/923

(28) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. III *Luncani*, în protopresbiteratul Hațegului, se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea salariului dela stat.

Concurenții sânt poțtiți a-și înainta cererile instruite cu documentele necesare subsemnatului oficiu în termenul arătat și a se prezenta în comună pentru a face cunoștință cu poporul.

Hațeg, la 15 Februar 1923.

Oficiul protopresbiterial ort. rom. al tractului Hațeg în înțelegere cu comitetul parohial.

Dr. C. Popescu,
protopop.

Nr. 29/1923

(23) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III. *Cinciș* cu filia *Cerna* din protopopiatul Hunedoare se publică concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele parohului ales vor fi cele satorite în coala B. a întregirii dela stat.

Concurenții sânt poțtiți a se prezenta în vre o sărbătoare la bisericile respectivelor comune și a-și așterne cererile de concurs provăzute cu toate documentele necesare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat.

Oficiul prot. ortodox rom. în înțelegere cu comitetul parohial.

Hunedoara, 9 Februar 1923.

Andrei Ludu,
protopop.

Nr. 665/922

(24) 2—3

Concurs

Se publică concurs pentru întregirea parohiei *Zabala*, de clasa III din protopresbiteratul Otuz cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Beneficiile împreunate cu acest post sânt toate venitele satorite în coala B.

Cererile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu protopopesc al tractului Otuz, ear concurenții cu prealabila încuviințare a subscrisului se vor prezenta în vreo Duminecă ori sărbătoare spre a cânta, predica, respective a celebra.

Intorsura-Buzău, la 21 Decemvria 1922.

Oficiul prot. ort. rom. în înțelegere cu comitetul parohial

G. Neagovici Negoescu
adm. ppesc.